

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN SEC. IX--XI PE TERITORIUL LOCALITĂȚII BUDEȘTI (JUD . VRANCEA)

ANTON PARAGINĂ și
GHEORGHE CONSTANTINESCU

În anul 1964 au fost descoperite cu ocazia unor lucrări agricole (săpături pentru plantarea de viță de vie), pe teritoriul localității Budești, comuna Cotești, județul Vrancea, câteva piese din fier precum și fragmente din ceramică¹.

Printre puținele piese ajunse în posesia Muzeului din Focșani putem menționa : două brăzdare de plug, trei cuțite de plug, o scară de șa, un cirlig și o bară din fier. Cu o singură excepție, bara de fier -- care se află în stare brută, toate celelalte piese au fost confecționate prin batere la cald.

Brăzdarele au partea lucrătoare aproape simetrică față de axul central al piesei, iar partea de prindere este prevăzută cu două urechi prin care brăzdarul se fixa de talpa de lemn a plugului. Primul are dimensiunile : lungimea maximă de 17 cm, a lamei de 10 cm, lățimea lamei brăzdarului de 8 cm și lățimea părții de prindere de 7,5 cm (fig. 4/3 și fig. 12/2), iar cel de al doilea are lungimea maximă de 22,5 cm, lungimea lamei de 15 cm, lățimea lamei de 11,5 cm, iar lățimea părții de prindere de 7 cm (fig. 4/2).

Cuțitele de plug sînt lucrate din bare dreptunghiulare din fier și au partea lucrătoare lătită și ascuțită pe o parte, descriind în secțiune un triunghi. Taișul lor este ușor curbat. Dimensiunile : primul are lungimea maximă de 41 cm, lama 16 cm, iar lățimea lamei este de 4,5 cm ; al doilea are lungimea maximă 40 cm, lamei de 17,5 cm, iar lățimea acesteia este de 6,5 cm ; al treilea are lungimea maximă 39,5 cm, lama este de 18 cm și lățimea de 6 cm (fig. 4/1 și fig. 12/1).

¹ Lucrările de desfundare a terenului au fost efectuate în anul 1964 pe terenul locuitorului Iacovache Mircea, actualmente Ferma Nr. 1 a CAP-ului Cotești. Descoperirea cît și piesele care au mai putut fi recuperate de la lucrători (erau de la Poiana Cristei) a fost anunțată, respectiv predate, Muzeului județean Vrancea. Mulțumim și pe această cale tovarășului Iacovache Mircea care a donat aceste piese unității noastre.

Alături de aceste piese, după cum arătam, au mai fost recuperate o scară de șa, într-o stare de conservare precară, cu înălțimea de 17,5 cm (partea pe care se sprijină piciorul este lată de 5,5 cm), o bară de fier lungă de 28 cm, lată de 6 cm și înaltă de 3 cm, precum și un cirlig (fig. 6/1 și 4).

În anul 1978, cu ocazia unor noi cercetări de suprafață, în apropiere de locul unde fusese descoperit acest mic depozit (circa 700 m în linie dreaptă), au fost descoperite prin plantația de vie din apropierea sediu-lui Fermei nr. 1 a C.A.P.-ului Cotești numeroase fragmente ceramice lucrate la roată cu decor striat sau în rețea. Printre acestea erau și câteva fragmente ce aparțineau unei locuințe, în parte deteriorată datorită amplasării pe suprafața ei a unui gard și a unui loc de trecere.

În urma decopertării locuinței s-a putut trage concluzia că aceasta făcea parte din categoria aceloră adâncite în pământ, de formă rectangulară cu colțurile ușor rotunjite.

În interiorul locuinței s-a găsit un cuptor, făcut din lut ars și boltit, așezat în colțul de S-V, iar pe lângă gura lui, cițiva bolovani puternic înroșiți în foc și câteva resturi animaliere — probabil bovine. Tot în umplutura acesteia a fost descoperită partea fragmentară a unei rișnițe din piatră (fig. 4/4), o scoabă și un piron de fier (fig. 6/2, 3), precum și o mare cantitate de ceramică pe care o putem împărți după cum a fost confectionată în ceramică lucrată cu mâna și ceramică lucrată la roată.

Din categoria ceramicii lucrate cu mina s-au descoperit câteva fragmente aparținând unor baze de vase fără decor, care au în compoziția lor cioburi pisate și microprundișuri (fig. 1/1—3). A doua categorie a vaselor lucrate la roată este mai numeroasă și poate fi împărțită la rîndu-i în vase lucrate la roată rapidă și vase lucrate la roată înceată. Vasele lucrate la roata înceată au în compoziția lor cioburi pisate și microprundișuri și prezintă ca decor valuri (fig. 1/4—5) și striuri ce pornesc imediat de sub buza vasului pînă în apropiere de bază (fig. 1/6,7). Vasele lucrate la roata rapidă pot fi și ele împărțite după compoziție și decor în vase lucrate dintr-o pastă ce conține microprundișuri și nisip (fig. 2/2—4, fig. 5/2, fig. 9/1) și care au ca decor striuri orizontale (fig. 5/2,3, fig. 2/2 și 4) sau striuri suprapuse de valuri (fig. 9/3—6, fig. 9/10 și fig. 11/4) și vase lucrate dintr-o pastă fină cenușie, roșie sau neagră din care ultima prezintă uneori ca decor linii lustruite în rețea (fig. 8/3—5) iar penultima decor vâlurit (fig. 3/1). În mod obișnuit, decorul acoperă o mare parte din suprafața vaselor. El pornește imediat de sub buza vasului și se oprește la 2—3 cm de bază. Într-un singur caz întîlnim ornamentată și buza vasului, pe partea lui interioară (fig. 10).

² Cercetările de suprafață ca și săpăturile de salvare din anul 1979 au fost efectuate de autorii acestui articol.

În ceea ce privește mărimea vaselor descoperite în această locuință putem arăta că ele fac parte din categoria vaselor mici și mijlocii, cu umărul proeminent, cu gura și baza îngustă (fig. 10, fig. 2/1). Singurele excepții le constituie câteva fragmente, deosebit de groase, lucrate la roata rapidă, cu decor striat și în val, care probabil provin de la un chiup — bun pentru păstrat grîne sau lichide (fig. 5/2—3). Nu s-a găsit nici un vas cu toartă.

Decorul vaselor și al fragmentelor de vase descoperite la Budești nu face notă discordantă față de decorul altor descoperiri. Motivația pieselor de aici este asemănătoare cu motivația de pe ceramica din secolele IX—XI, descoperită în numeroase așezări din Moldova³, în așezările de la Dridu⁴, Bucov⁵, București⁶, în Muntenia și Dinogetia⁷, și Păcuiul lui Soare⁸ în Dobrogea. Și la Budești s-au găsit funduri stampilate unul întreg și trei fragmentare (fig. 13). Ele își găsesc analogii la Dridu⁹, Bucov¹⁰, Cîmpineanca¹¹, și Castelu¹².

Dacă ceramica își găsește analogii în așezările mai sus menționate din secolele IX—XI, locuința de asemenea¹³, nici uneltele nu puteau face excepție. Ele își găsesc analogii în alte descoperiri arheologice, datate tot la cumpăna primelor două milenii ale e.n. Cuțitele de plug își găsesc analogii la Dragosloveni¹⁴ și Răstoaca¹⁵, județul Vrancea, brăzdarele la Dragosloveni¹⁶, Grumezoaia¹⁷, Dinogetia¹⁸ și în alte părți iar scara de șa la Dragosloveni¹⁹.

³ Dan Gh. Teodoru, SCIV, 19, 1968, 2, p. 263, fig. 22, 23, p. 266, 270.

⁴ Eugenia Zaharia, Săpăturile de la Dridu, Contribuție la arheologia și istoria perioadei de formare a poporului român, București, 1967, p. 81—88.

⁵ Maria Comșa, Cultura materială veche românească. Așezările din secolele VIII—X de la Bucov-Ploiești, București, 1978, p. 24—25.

⁶ Margareta Constantiniu, Panait I. Panait, Ioana Costache Panait, Cercetări arheologice în București, vol. II, București, 1965, p. 98—138.

⁷ Gh. Ștefan, Ion Barnea și Maria Comșa, Dinogetia, I, București, 1967, p. 205—214.

⁸ Petre Diaconu, Dumitru Vilceanu, Păcuiul lui Soare, I, București, 1972, p. 71—78.

⁹ Eugenia Zaharia, op. cit., p. 193.

¹⁰ Maria Comșa, op. cit., p. 96.

¹¹ I. Mitrea, Studii și comunicări, vol. I, Focșani, 1978, p. 57.

¹² A. Rădulescu și N. Harțușche, Cimitirul feudal timpuriu de la Castelu-Constanța, 1967, p. 99—110.

¹³ Maria Comșa, op. cit., p. 24—25 și I. Mitrea, Studii și comunicări, I, Focșani, 1978, p. 53.

¹⁴ Maria Comșa și Gh. Constantinescu, SCIV, 20, 3, 1969, p. 425—437.

¹⁵ Anton Paragină, Studii și comunicări, II, Focșani, 1979, p. 41—46.

¹⁶ Maria Comșa și Gh. Constantinescu, op. cit., p. 425—437.

¹⁷ Chenută Coman, Carpica, XI, 1979, p. 187, fig. 1.

¹⁸ Gh. Ștefan, Ion Barnea și Maria Comșa, Dinogetia, I, București, 1967, p. 59.

¹⁹ Maria Comșa și Gh. Constantinescu, op. cit., p. 425—437.

În concluzie se poate arăta că la sfîrșitul mileniului I e.n. vatra satului Budești era locuită²⁰ și că principala ocupație a locuitorilor de aici după cum ne-o arată piesele agricole (brăzdarele și cuțitele de plug, rișnița și chiupul de provizii) era agricultura, dar că nu erau străini de creșterea vitelor (dovadă fiind fragmentele osoase găsite în locuință cit și scara de șa) cit și de prelucrarea metalelor dacă considerăm bara de fier descoperită aici ca un element probatoriu.

Pe baza analogiilor de ceramică și unelte, aceste descoperiri pot fi încadrate în perioada de înflorire a culturii Dridu — secolele IX- XI.

RÉSUMÉ

DÉCOUVERTES ARCHÉOLOGIQUES DU Xème ET XIème SIÈCLES SUR LE TERRITOIRE DU VILLAGE BUDEȘTI — DÉPARTAMENT DE VRANCEA

Ayant à la base des découvertes par hasard et des fouilles systématiques faites sur le territoire du village de Dudești, les auteurs soutiennent le fait qu'à la fin du Ier millénaire notre ère dans le village mentionné existait une population sédentaire. Comme témoignages : quelques outils agricoles (trois coutres et deux socs) une barre de fer et un étrier, une maison avec un inventaire assez riche (beaucoup de céramique).

La découverte de quelques fragments d'un grand vaisseau de provisions, d'un moulin à bras, à l'intérieur de la maison, ainsi que les outils agricoles mentionnés, ont déterminé les auteurs de soutenir l'idée d'une population des agriculteurs. Mais ces agriculteurs savaient élever les vaches (l'étrier et les fragments osseux prouvent cette chose) et usiner le métal (la barre de fer étant un exemple éloquent).

Partant de quelques analogies trouvées à Cîmpineanca—Vrancea, Dridu-Ilfov, Bucov-Prahova, les auteurs soutiennent que les découvertes peuvent être encadrées dans la période de floraison de la culture Dridu Xème — XIème siècles.

„

²⁰ În urma cercetărilor de suprafață efectuate pînă în prezent prin plantațiile de vie de aici pe aproximativ cinci hectare de teren au fost descoperite fragmente ceramice aparținînd culturii Dridu.

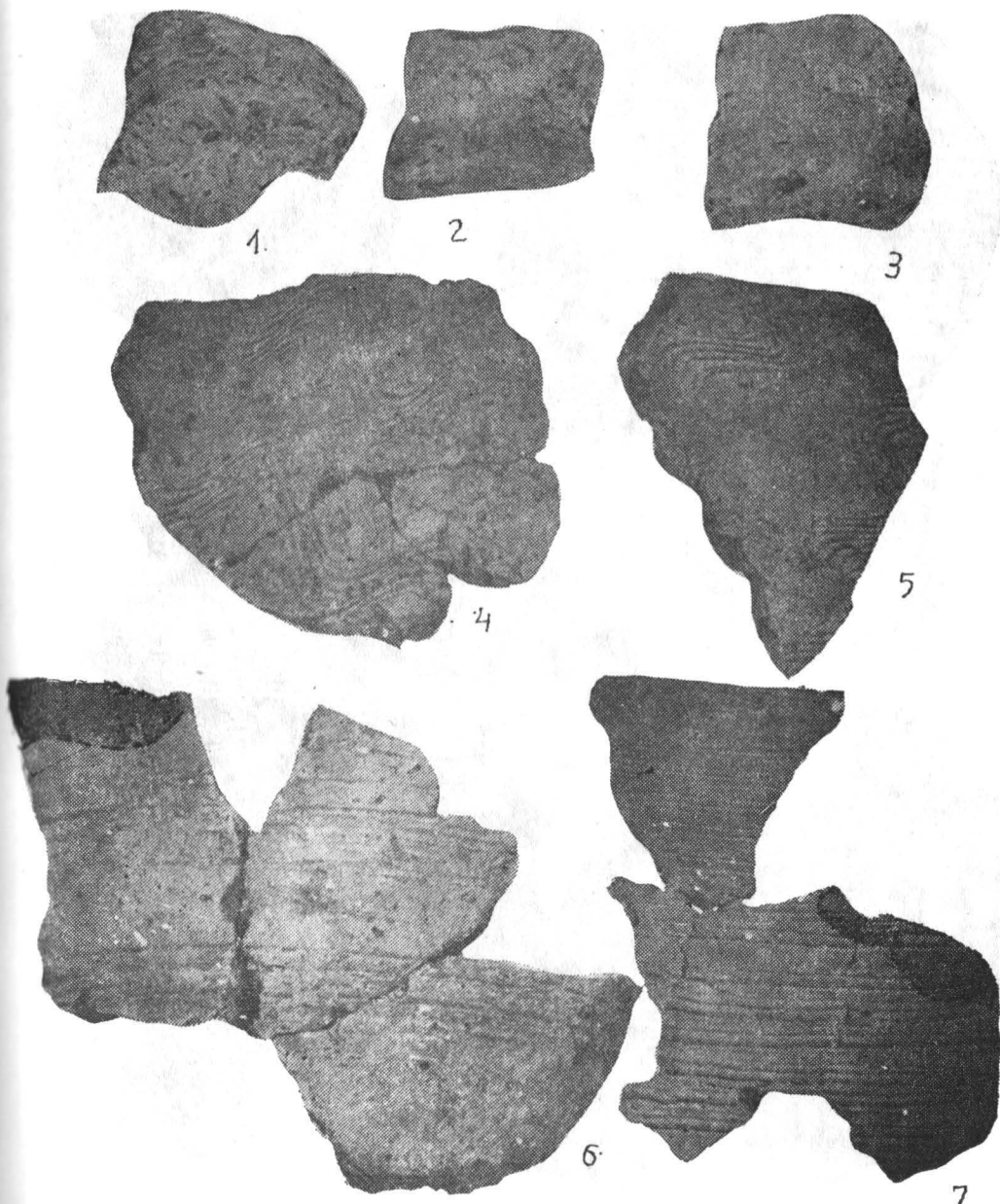
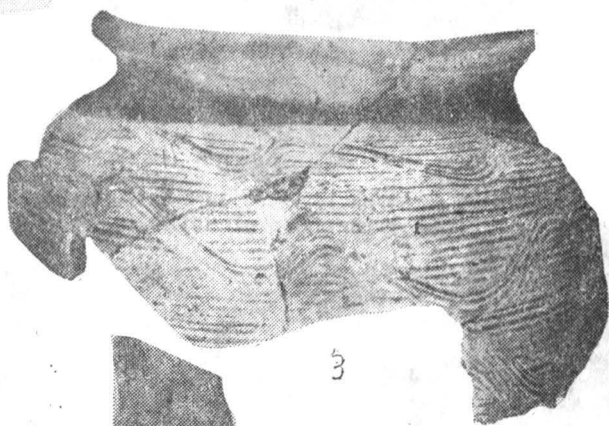

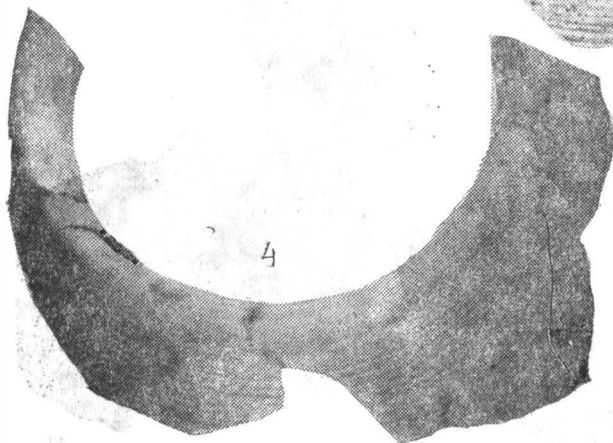
Fig. 1. Budești. Ceramică lucrată cu mîna (1—3) și la roată (4—7).

1

3

4

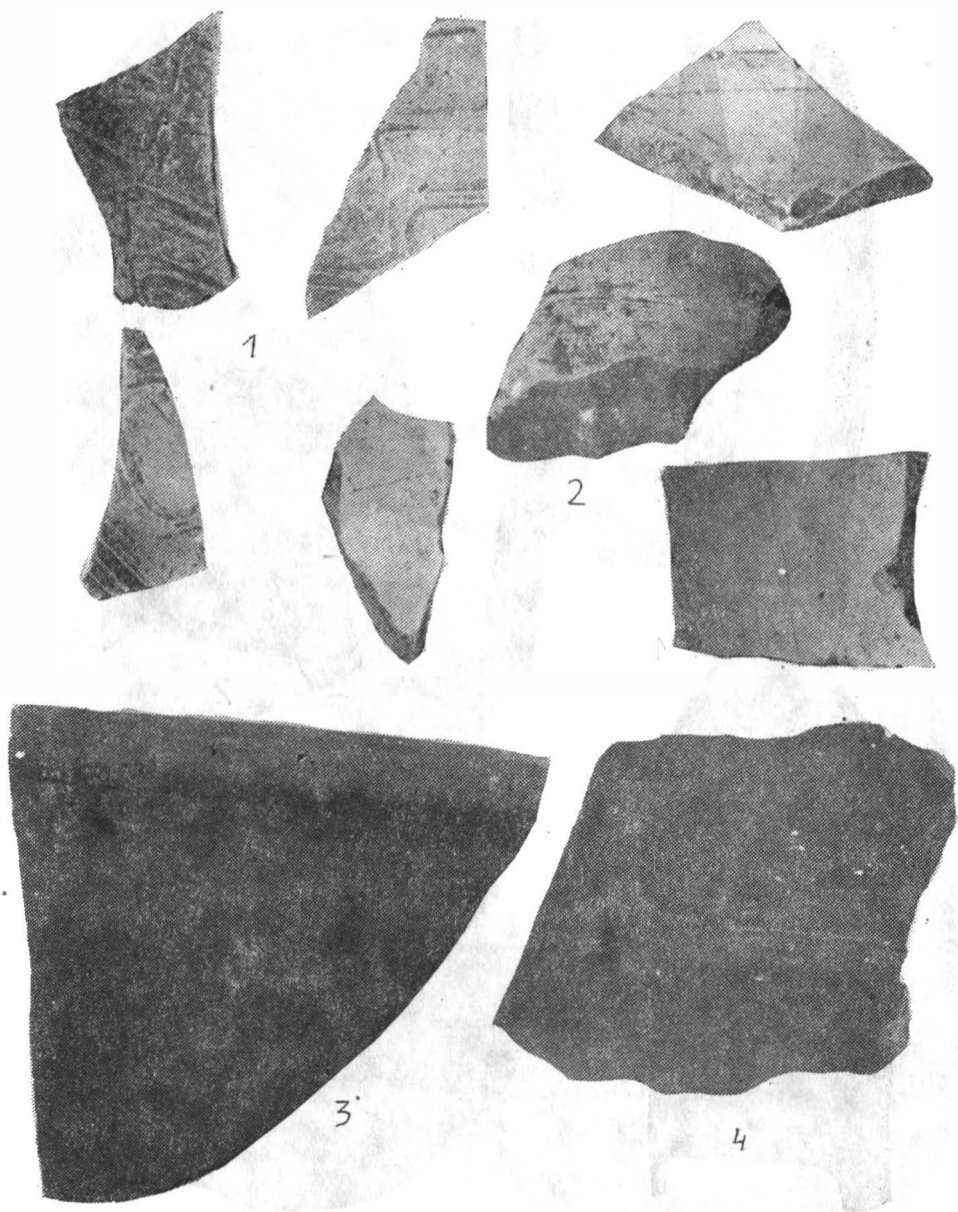

Fig. 3. Budești. Ceramică lucrată la roată din pastă fină cenușie, roșie-portocalie
<http://cimec.ro> / <http://muzeulvrancei.ro>

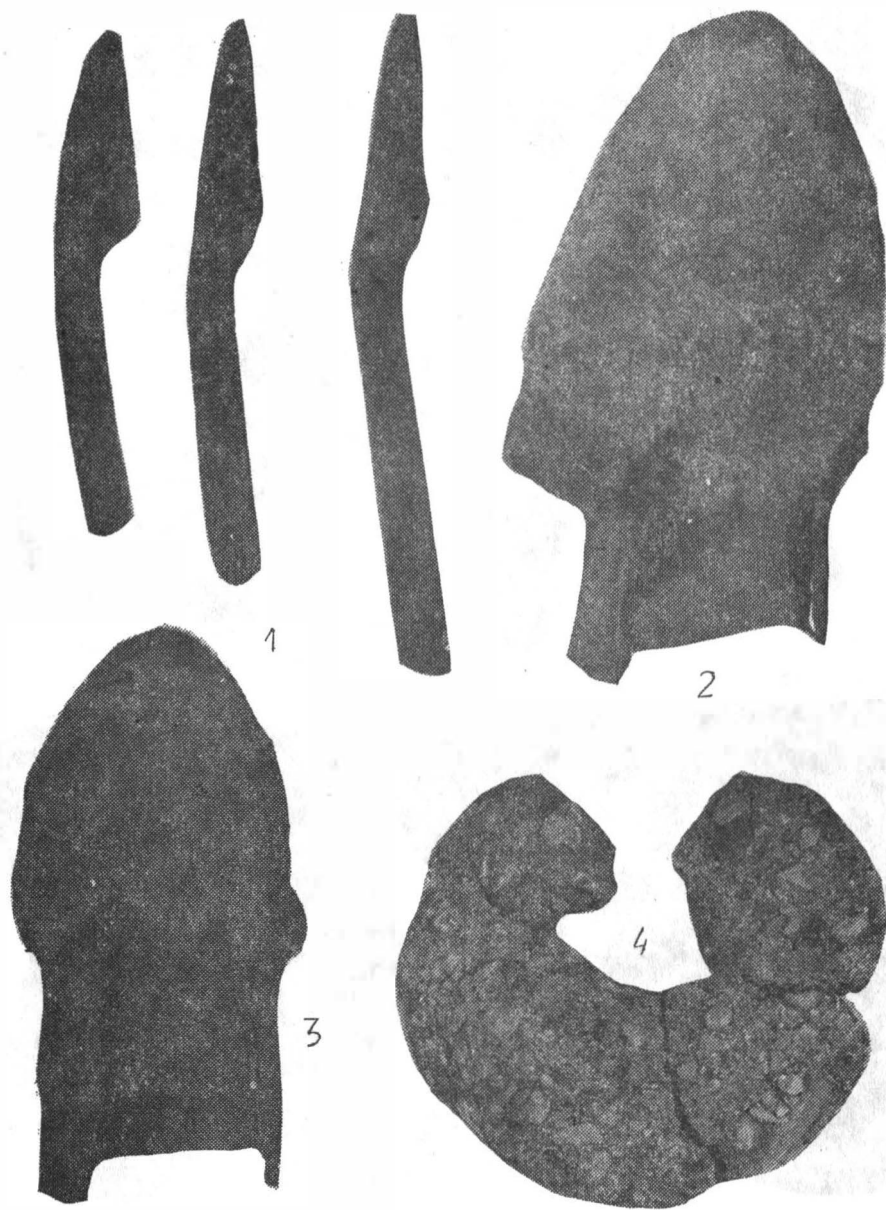

Fig. 4. Budești. Piese agricole: cutie de plug (1) brăzdare de plug (2-3) (4).

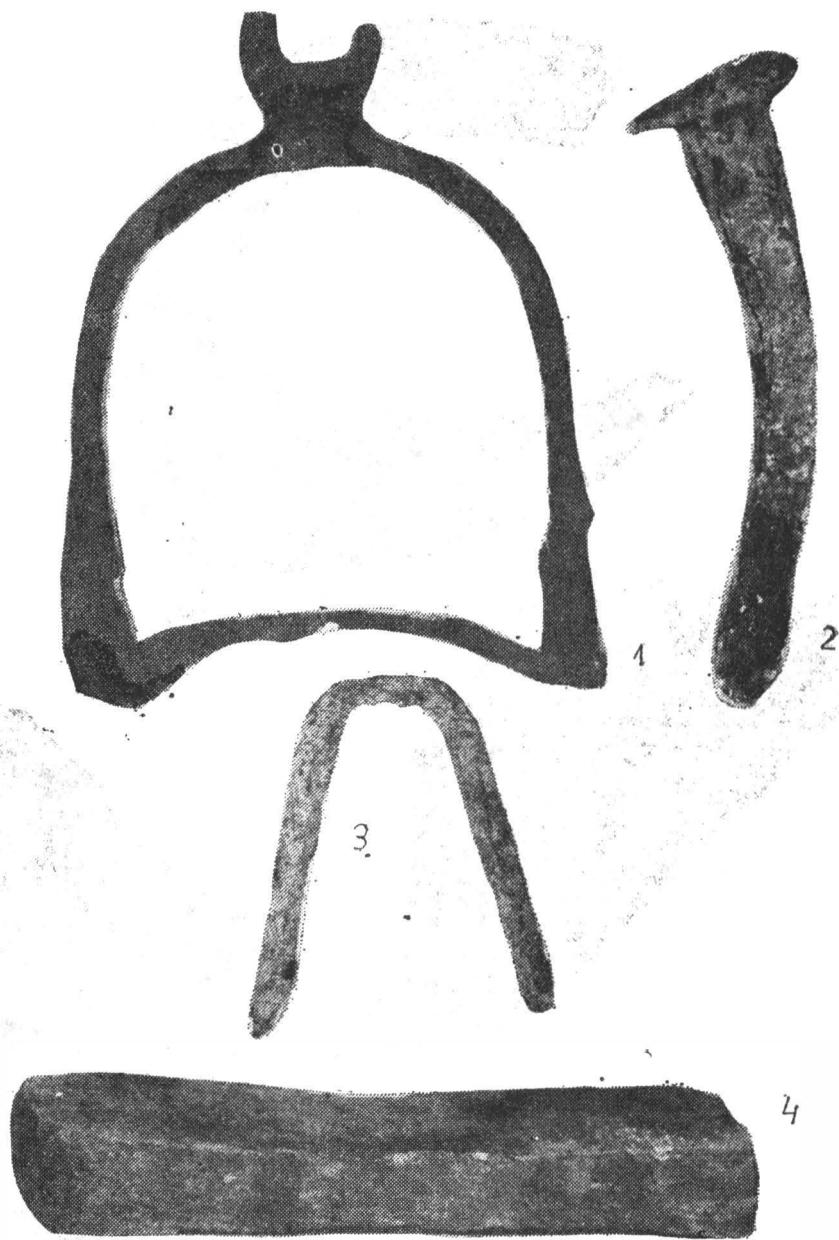
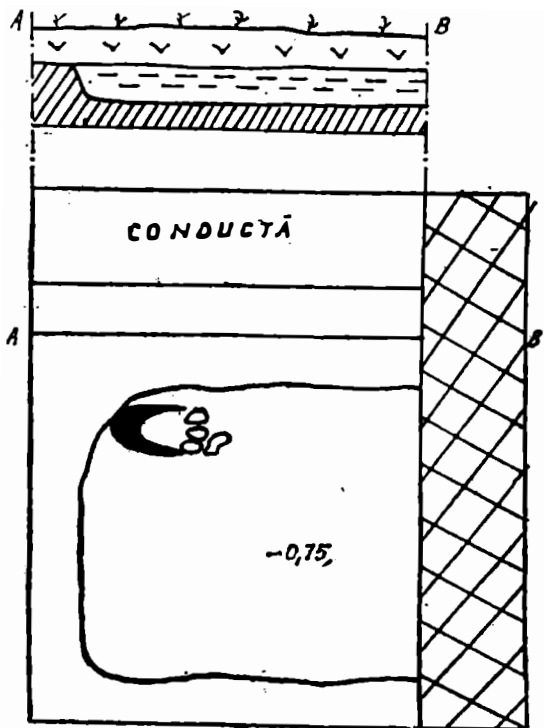

Fig. 6. Budești. Piese din fier: scară de sa, piron (2) scoabă (3)

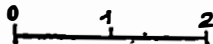

BUDEȘTI 1979
 LOCUINȚĂ DIN SEC. X - XI

- sol brun castaniu
- sol argilos-căstaniu steril
- umplutură
- piatră
- contur vatră
- teren supus eroziunii

TEREN-FERMA Nr.1

DRUM
JUDEȚEAN

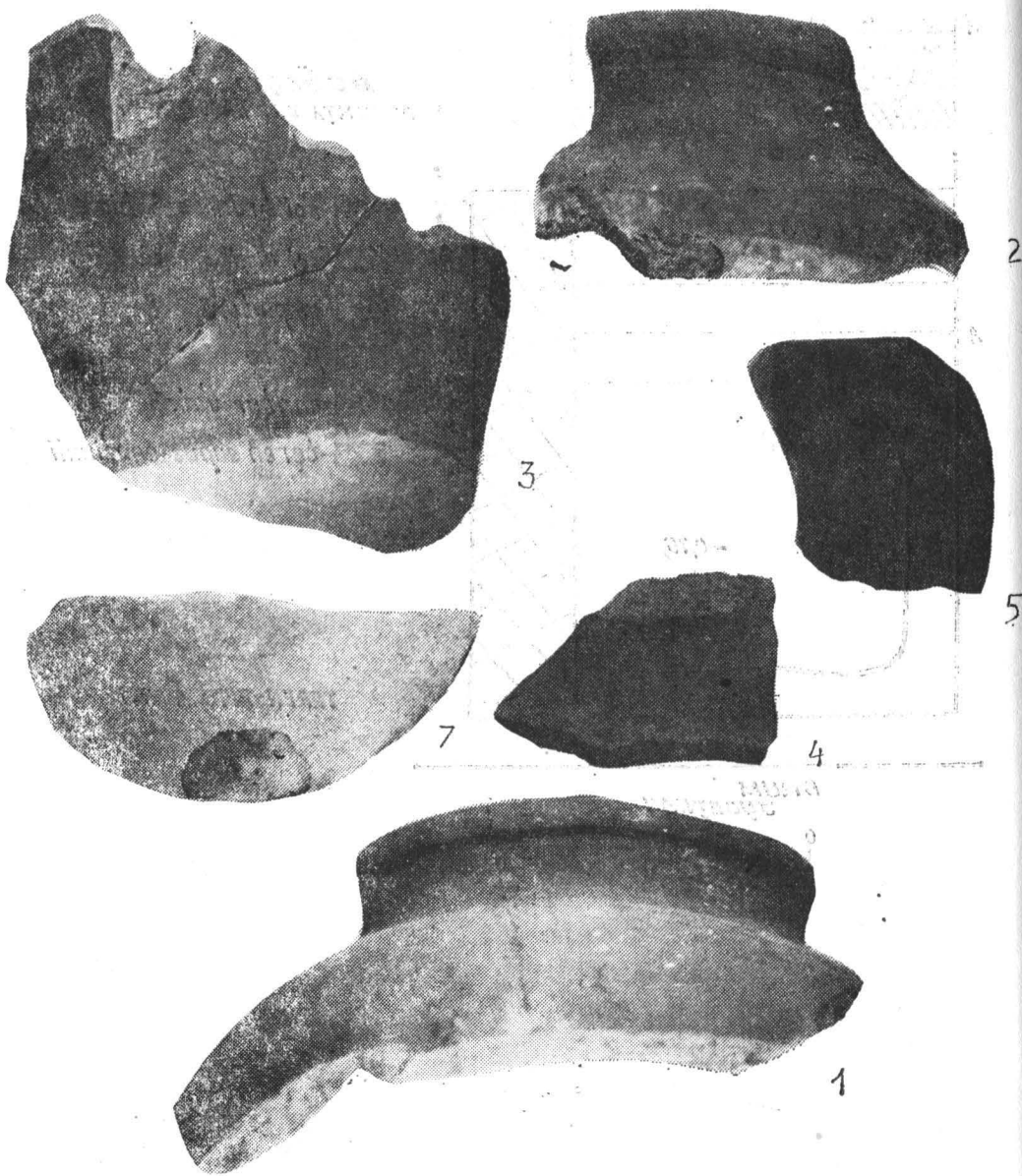
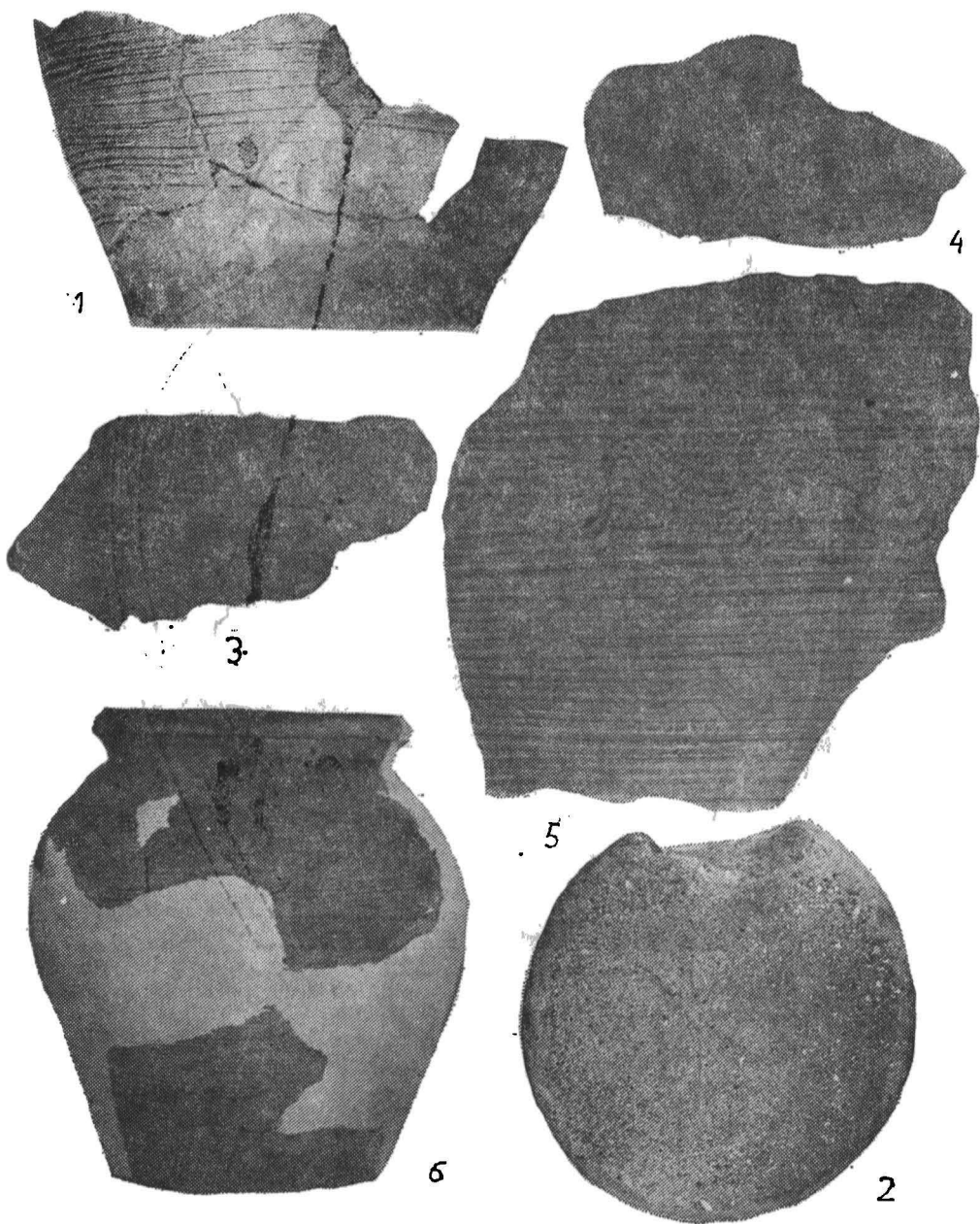

Fig. 8. Budești. Ceramică lucrată la roată din pastă fină cenușie (1—2) și

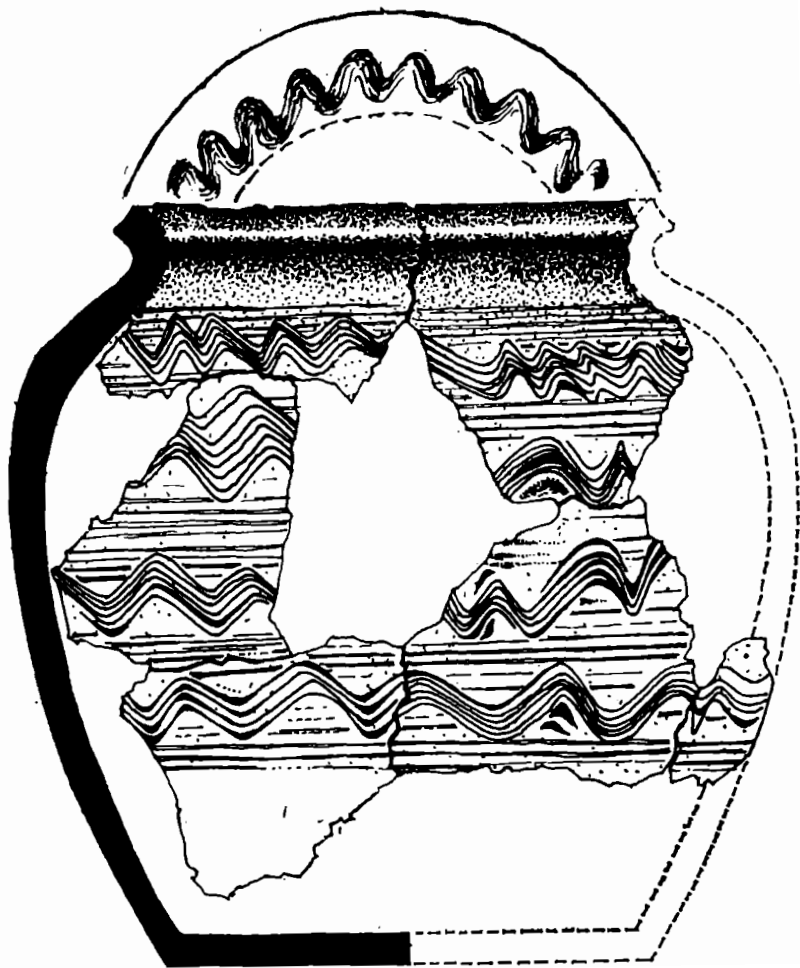
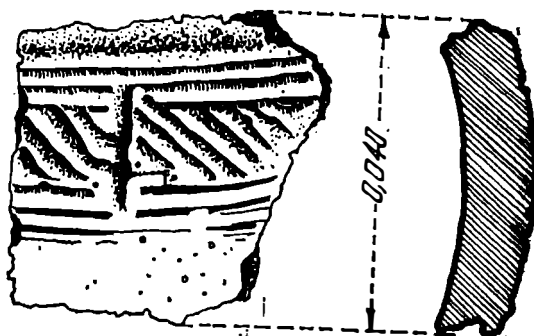
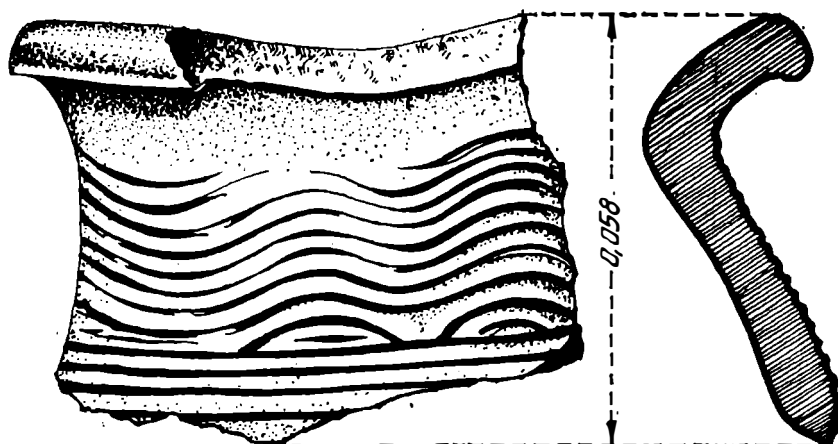
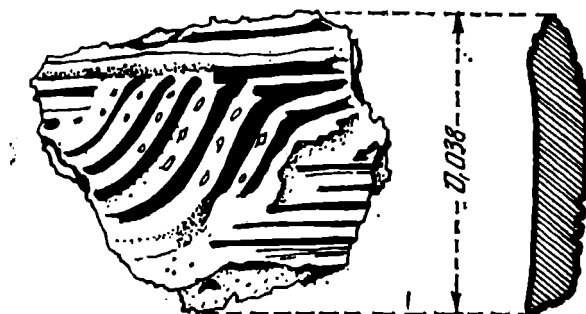

Fig. 10. Budești: Vas lucrat la roată rapidă cu decor de buză.

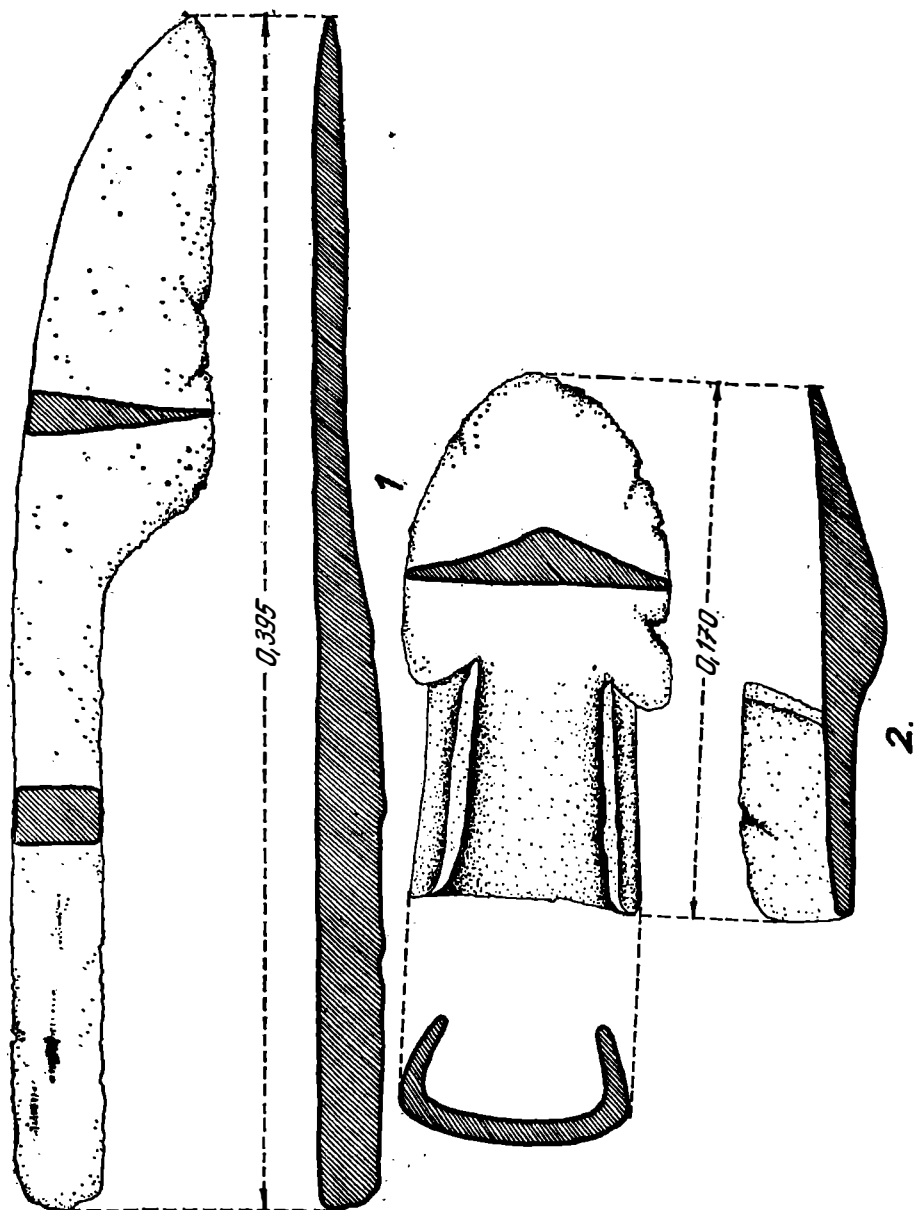

Fig. 12. Pădurea 1. Cuișoare. 2. Hârșova. 1. Pădurea 1. Cuișoare. 2. Hârșova. 1. Pădurea 1. Cuișoare. 2. Hârșova.

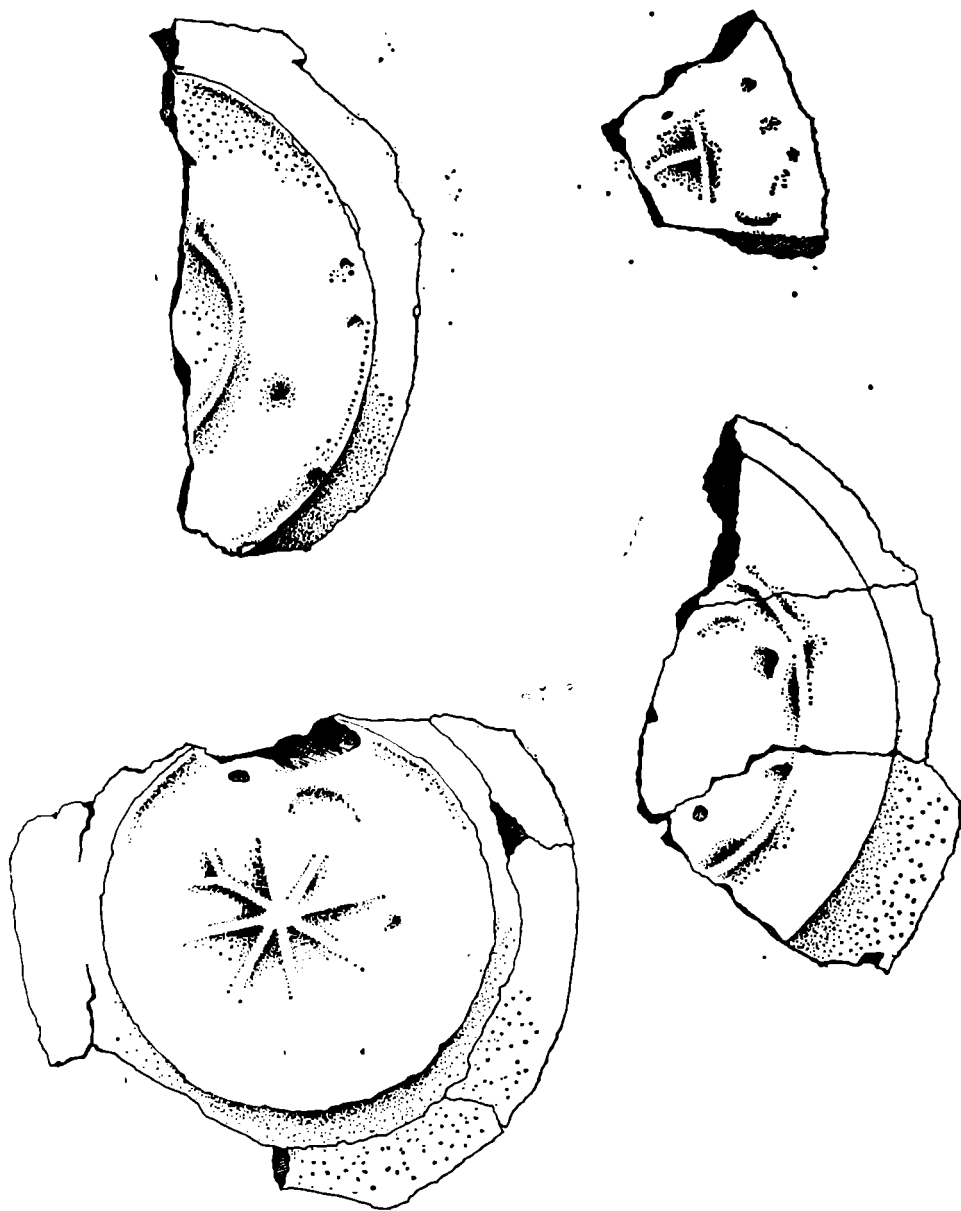

Fig. 13. Budești. Baze de vase cu stampile în relief.

